

F O R S Ö G

T I L

AT BESTEMME DET I ALLE HENSEENDER TILFORLADELIGSTE

FORHOLD MELLEM

SKOVSKYLDERS HARTKORN,

OG

HARTKORN AF AGER OG ENG

V E D

N I E L S M O R V I L L E,

KAMMERRAAD OG LANDMAALINGS-CONDUCTEUR.

F O R S Æ

AT ERINDRE DET I ALLE MINNERS TILHØRSCAP

ETOVSKYLD HARTORN

HARTORN AT ALLE OG ENDE

ETOVSKYLD

REKORDEN DE HVALLEN OG ENDE

I.

Om de Forholds Bestemmelser, man skjönt med Uvished og uden Hensyn til Størrelsernes indbyrdes Natur kan ansee mellem Skovskylde Hartkorn, og Ager og Engs Hartkorn.

Unægtelig falde Grændserne for Forholder mellem Skovskylde Hartkorn og Ager og Engs Hartkorn inden for Værdien af 0, eller en uendelig liden Størrelse, og 1, da Forholder mellem de tvende Slags Hartkorn nödvendigen er større end f. Ex. $\frac{1}{10000}$ Deel, og mindre end en Heel, eftersom Skovskylde Hartkorn ingenlunde kan ansees af lige Classe eller lige Værd med Ager og Engs Hartkorn; hvilket noksom kan sluttes af Matricul Landmaalings Forretningen, da man ingensteds finder Skovskylde Hartkorn opsummerede med Ager og Engs, men hver Sort Hartkorn for sig selv specificeret i Matriculen saavel som i Modelbogen.

At Skovskylde Hartkorn derfor er af ringere indvortes Værd end Ager og Engs Hartkorn, det sluttes ei allene deraf, men

tillige af, at første Sort ikke contribuerer saa stor Skyld aarligen som sidste; hvoraf man uden Fejltagelse kan slutte. At Skovskylds Hartkorn er en ringere Sort Hartkorn end Ager og Engs Hartkorn; og at Forholdet mellem hin og denne altsaa er tilforladelig mindre end 1. Men saa rigtigt det er at gjøre denne Slutning, saa urigtigt var det at slutte de forskiellige Slags Hartkorns Forhold af Forholdet mellem de aarlige Skatte, der svares af 1 Tönde af hver især; da der ere flere med bestemmende Störrelser, der fastsætte Forholdet mellem disse forskiellige Slags Hartkorn, og Skatskylden kan forandre sig for den ene Sort uden tillige at forandres for den anden Sort, det Tid og Erfaring har beviist; saa der ikke gives et uforanderligt Forhold mellem Skovskylds Hartkorns aarlige Afgift og Ager og Engs Hartkorns aarlige Skatskyld; og at magelægge Skovskylds Hartkorn med Ager og Engs Hartkorn omvendt i Forhold med de Contributioner, som svares af dem, vilde blive aldeles uretmæssigt, saaledes som paa sine Steder er antaget, at fordi der omtrent er svarer halv Contribution af Skovskylds Hartkorn imod heel af Ager og Engs Hartkorn, da 2 Tönder Skovskyld skulde gielde mod 1 Tönde Ager og Engs Hartkorn. Urigtigheden af dette Magelægnings Forhold indsees saa meger tydeligere, naar man betragter et lige Tilfælde, neml. Mölleskyld, hvoraf regnes halvt mod Ager og Engs Hartkorn, da ingen vilde kalde i Tvivl, at det var jo ligesaa urimeligt, at magelægge 8te Tönder Hartkorn Mölleskyld med 4 Tönder Ager og Engs Hartkorn, som at afgive 8 Tdr. Skovskylds Hartkorn imod 4 Tdr. Ager og Engs Hartkorn, og ansee hine æquivalent mod disse.

Naar man tillige lægger Mærke til, at Skovskyld i Matricul Landmaalings Tiden nødvendig maa have været nedsat saa langt som mueligt i Forhold til Skovens befindende Beskaffenhed, uden Hensigt til Arealet, den indtog, allene for at fremme Regjeringens paa den Tid saa meget alvorlige Hensigt, at befordre Skoves Opelskning og Skovplantning, hvorom de i Slutningen af 17de Aarhundrede mange udgivne Forordninger tilstrækkeligen vidne, og at mange Skove ei allene ere ansatte for Skovskylds Hartkorn formedelst Skovens Aggern- og Olden-Flor, men tillige for Græsnings Hartkorn i Tilfælde, at Skovstrækningen ogsaa har indbefaret store Græsnings Strækninger, hvorpaa ikke har staaet Oldentraer; vil man lettelig overbevises om, at Skovskylds Hartkorn ikke kan ansees af saa ringe Værd mod Ager og Engs Hartkorn, at halv Skovskylds Hartkorn skulde regnes lige mod Ager og Engs eller Græsnings Hartkorn; et Forhold, hvortil man ellers ikke veed den allermindste Grund, og til hvis Forsvar ei andet kan udfindes end det forhen engang værende Forhold mellem Skatten af 1 Tönde af hver Sort især, men hvis Forhold, som forhen er antaget som 16 til 8, nu virkeligen i det mindste maatte blive som 21 til 8, og i Eftertiden kan blive endnu mere forandret.

Langt rimeligere og beviisligere er det derimod at ansee 3 Tönder Skovskylds Hartkorn ligegyldig mod 2 Tönder Ager og Engs Hartkorn, omendskiönt det ikke er afbeviist ved mathematisk og oeconomisk Overveielse, om det Forhold er i alle Henseender det forsvarligste; hvilket i det Følgende skal blive mit Forsæt at afhandle.

Alt hvad jeg kan anmærke til Forsvar for at Skovskylds Hartkorn bør saaledes regnes i Forhold mod Ager og Engs Hartkorn, nemlig 3 Tdr. af første mod 2 af sidste, eller $1\frac{1}{2}$ Tønne af første mod 1 af Sidste, er efter følgende:

- 1) Udi Skovforordningen af 21de Jan. 1710 dens 23de Art. anføres, at paa det enhver desbedre kan opmuntres til sine Skove i Hævd at holde, bør herefter regnes halvanden Tønne Hartkorn af Skov mod 1 Tønne Hartkorn af Gods".
- 2) Udi Skovforordningen af 26de Jun. 1733, dens 38te Art. findes selv samme anført.
- 3) Udi oecon. Journal udgivet 1758 for April Maaned er anført pag. 431, at Skovskyld maa regnes under de 200 Tdr. Hartkorn complete Sæde- og Hovedgaarde har skattefrie; dog saaledes: at halvanden Tønne Hartkorn Skov regnes mod 1 Tønne Hartkorn Ager og Eng; men Mølleskylds Hartkorn ikke tiene til at completere Hoved og Sædegaarde til 200 Tdr.
- 4) Fra hvem denne Anmærkning har sin første Begyndelse og Oprindelse, kan jeg ikke med nogen Vished melde, men som en tilforladelig Afskrift kan jeg meddele den. Efter Matriculens Forfatning er Forholdet mellem den saakaldte Matricul-Skat af Ager og Eng og af Skovskylds Hartkornet bestemt som 2 til 1. Dette Forhold er ved de dels tilforn allerede af Hartkornet, under Navn af Soldater- og Rostieneste Hold, samt Proviantskat, siden anderledes bestemt, og under Navn af Rytterholds Penge, Oxe- og Fleskeskat samt Kornskat, paabudne ordinaire Skat

ter bleven forandret, da til Rytterholds Penge, samt Oxe og Fleskeskatten af Skovskylds Hartkorn svares ligesaa meget som af Ager og Engs Hartkorn, men udi Kornskat ikkun det halve".

Alt anførte var mig bekiendt för ieg udi mit Skrift om Jordskiftnings Læren udi det 15de Cap. §. 142 anførte: At 3 Tönder Skovskylds Hartkorn er det samme som 2 Tdr. Ager og Engbunds Hartkorn: Hvilket desuden er en gammel Tradition udi Landmaalings Archivet, omendskiönt man ikke af Landmaalings Matricul-Forretningen selv kan fuldkommen overbevises om dette Forholds Tilforladelighed.

II.

Om at bestemme Forholdet mellem Skovskylds Hartkorn og Agers, samt Engs Hartkorn ved Hielp af de Data, som kan udledes af Matricul-Landmaalings-Forretningerne.

Omendskiönt man ikke har i Landmaalings - Archivet Opsummering af Dannemarks hele Skovskylds Hartkorn, saaledes som samme ved Matricul-Landmaalingen er ansat, saavel det contribueringende, som frie Hartkorn under Hovedgaardene: har jeg dog af en Optegnelse for Aaret 1744 uddraget. At alt det, saavel contribueringende, som frie Skovskylds Hartborn, udgiör for Danmark 5020 Tönder, skiönt det contribueringende Skovskylds Hartkorn udgiör kun 2659 Tdr.; ved at multiplicere de 5020 Tdr. Skovskylds Hartkorn med 24, sluttes, at hele Danmarks Skovskyld ugjör i alt 12,0480 Stykker Sviins Olden. Naar man

Vid. Sel. Skr. VI Døel. I Hefte 1809. T

Da vidste hele Danmarks Skovplans Areal, kunde man udfinde, hvor mange geometriske Tönder Land, der svare til hvert Sviins Olden, ligesom og hvor mange Tönder Land, der overhovedet i Giennemsnit maatte være regnet til hver Tönde Skovskylds Hartkorn; men da man endnu ikke har Summen af Danmarks samtlige Öers Skov-Arealer, saa vil jeg allene giöre et Beregnings Forsög med Frederiksborg og Cronborg Amt, hvis Sviins Oldens Taxt uden Tvivl med störste Agtpaagivenhed er bemærket ved Matricul-Landmaalingen.

Da nu Frederiksborg- og Cronborg- Amt tilsammen ere matriculerede for 155 Tdr. 3 Skpr. Skovskylds Hartkorn, eller Frederiksborg- Amt for 93 Tdr. 4 Skpr., Cronborg- Amt for 61 Tdr. 7 Skpr.; saa er Frederiksborg- og Cronborg- Amt tilsammen ansatte for 3729 Sviins Olden, og deraf Frederiksborg- Amt de 2244 Stykker, og Cronborg- Amt de 1485 Stkr; men da Frederiksborg- Amts Skovplan udgjör 14675 $\frac{1}{4}$ geom. Tönder Land og Cronborg- Amts 22897 $\frac{1}{2}$ geom. Tdr. Land, altsaa begge Amter tilsammen den Summa 37572 $\frac{3}{4}$ Tdr. Land; saa svarer til hver Tönde Skovskylds Hartkorn paa Frederiksborg- og Cronborg- Amt i Giennemsnit 241 $\frac{1}{2}$ geom. Tönder Land, og til hvert Sviins Olden overhovedet 10 $\frac{1}{3}$ geom. Td. Land.

Denne Slutning var rigtig, naar Skovstrækningen ikke tillige indbefattede Græsningss Hartkorn foruden Skovskylds Hartkorn; man maae derfor först udfinde, hvad Part af den til Skovplan beregnede Overflade, der udgjör Græsningss Overfladen, og ei med Træer er begroet; men dette Areal kan ikke ligefrem ud-

findes ved Hjælp af de geographiske Carter, eftersom hverken Græsnings Strækningerne ere saa Speciel affattede, som til den Hensigt udfordres, ei heller er Maalestokken, dertil er brugt, saa stor, som behövedes for tydelig at kiende denne Forskiel, er ingen anden Maade tilbage at udfinde Græsnings Arealernes Störrelse, som indbefattes tillige med Skovstrækningen, end enten at lægge Græsnings Hartkornet til Grund for Beregningen, og tillige det Antal Höveder, som Landmaalings-Modelbogen viser at svare dertil, ansætte et vis Middel-Areal til Græsning for hvert Höved, og derefter udfinde hele Græsnings-Arealet.

Men da Udslaget paa den Maade vil grunde sig paa et hypothetisk Maal, som ikke kan ventes at stemme overeens med det, som ved Græsnings Taxation er brugt, ja dette maaske paa de fleste Steder har været gandske vilkaarligt, og allene paa Slump bestemt, uden nogen nöagtig Hensyn til Störrelse af Jordstrækningen, som kunde græsse bestemt Antal Höveder, vil paa den Maade forgieves söges at udfinde det hele Areal og Andeel af Skovplanen, som virkelig henhörer til Græsnings-Jorders Hartkorn, og ei under Skovskylden.

Derimod vil man sikker kunne bestemme Græsnings-Arealet allene ved Hjælp af Græsnings-Hartkornet, uden at inklude et Höveds bestemte Græsnings-Areal i Beregningen, hvilken Unitet og er ligesaa ubestemt og uvis, som det hele Græsnings-Areal der söges. Men da maa der antages et bestemt Forhold mellem en Tönde Græsnings-Hartkorn og en Tönde Skovskylds-Hartkorn — vel atter en Hypothese, som man vanskelig vil kunne træffe

Overensstemmende med det sande Forhold, der ligger skjult i Skov- og Græsnings-Taxationen, men man kan dog sætte Forsøg paa denne Beregnings Maade, hvortil de udfordrende Data ikke ere saa aldeles vilkaarlige, som de den førstnævnte maatte grundes paa; Hertil udfordres da at vide de nøjagtigste Summer efter Modelbogen, saavel af Höveders Græsning som Sviins Olden for Frederiksborg- og Cronborg-Amt.

Men da jeg har udfunder, at Skovskylds Hartkorn paa de store Skove og Overdreve paa Frederiksborg Amt, forholder sig til Græsnings-Hartkornet i samme som $71\frac{1}{2} : 57\frac{1}{4}$; og at altsaa, naar 3 Tdr. Skovskylds-Hartkorn regnes mod 2 Tdr. Græsnings-Hartkorn, da Forholdet mellem den Part af Frederiksborg Skove, der er Taxeret til Sviins Olden, og den Part af Skoven, der er taxeret til Græsning, blive, som 569 til 687, saa sluttes: at $\frac{1}{12\frac{9}{8}}$ Deel af Frederiksborg Amts Skov-Areal neml. af 14,675 Tdr Land, udgiör den egentlige Skov, og saaledes det Antal 6648 Tdr. Land; ligeledes, da paa samme Maade er udfunden: at Forholdet mellem den Part af Cronborg Amts Skove, der er taxeret til Sviins Olden, og den Part af Skoven, der er taxeret til Græsning, bliver som 394 til 1617; saa sluttes at $\frac{1}{20\frac{4}{11}}$ Deel af Cronborg Amts Skovplan, nemlig af 22,897 Tönder Land udgiör den egentlige Skov, og saaledes det Antal 4486 Tdr. Land.

Da Skovlandet paa Frederiksborg og Cronborg Amter, som svarer til Skovskylds-Hartkornet, efter denne Beregningsmaade blive 11134 geometr. Tdr. Land; saa sluttes at der er over 70 geom. Tönder Land til hver Tönde Skovskylds Hartkorn. Men

da Sviins Oldens Taxten vist ikke ved Matricul-Landmaalingen er bestemt med synderlig Nøjagtighed, langt fra ikke grundet paa beregnede Forsög og derpaa bygger Overvejelse og Udregning, men allene efter en lös Oversigt, formodentligen tildels efter det Antal Sviin, som sædvanligen have været fedet paa Skoven, hvad enten de ikke ere kunnet blive tilstrækkeligen fede, eller og flere kunne have været fedte, end som ere indladte paa Skoven, vil det ikke være mueligt med nogen rimelig Nøjagtighed at kunne udfinde hvad Skov-Areal man derefter skulde kunne ansee, som et passende Middel-Tal, at være fornödent til et eller vist Antal Sviins Olden, og fölgelig kan derefter ikke fastsættes hvad Skovplans Areal, der bör svare til 1 Tönde Skovskylds Hartkorn.

Det eneste og sikkerste Hielpemiddel til at udfinde saavel det Areal, der vel begroet med fulde Oldentræer, bör svare til 24 Sviins Olden, eller 1 Td. Skovskylds-Hartkorn, som derefter Forholder mellem Skovskylds og Ager og Engs Hartkorn, bliver de Erfaringer, som ved Forsög ere bekiendte, og de Forst-Data, som dertil kan benyttes; denne Overvejelse betragtes da i fölgende:

III.

Afdeling. Om at bestemme Forholdene mellem Skovskylds-Hartkorn og Ager og Engs-Hartkorn, ved Hielp af de hidtil bekiendte Data, som kan have af Forstväsenets Skrifter.

De mig bekiendte Forsög og til denne Hensigt fornödne Data, som efter min Formening kan ansees at være de paalideligste, ere fölgende:

En Eeg har over Hovedet givet 6, höist 9 danske Skjepper ved fuld Olden, saaledes som ved Reduction til dansk Maal sluttes af det i Krünits Encyclopedie opgivne.

Efter Geheime-Forstraad Hennerts Anmærkning har man ellers Exempel paa, at af en Eeg, som med Top og alt gav $7\frac{1}{2}$ Favn Brände, af $1\frac{1}{2}$ Alens Længde, er samlet 20 danske Skiepper Agern, og man kan regne 1 dansk Tönde Agern af en Eeg, som giver 6 Favne, og hvis Top med Mellemgrene give $2\frac{1}{2}$ Favn.

Paa 3400 Favne Eegetop (Favnen $1\frac{1}{2}$ Al. lang), kan man regne 1519 danske Tönder Agern, eller rettere 1149 Tdr., naar $\frac{1}{4}$ Del fraregnes for Vildtet.

Udi Eegen forholder sig Toppen til stammetræet ud i en heel Eegeskov af 1ste Classe overhovedet som 34 : 100.

Naar Ege-Skovens Tilstand er saaledes, at den kan regnes til 1ste Classe, kan ved fuld Olden feedes 1583 Sviin af 25000 Favne Taxt.

Bog eller Bögolden kan kun regnes halvt mod Agern. Af Proff. Späths Bemærkning sluttes: at for hver 100de dansk cubik Fod favne Brändsel, Eegetoppen kan taxeres til, maa kunne regnes 2 danske cubik Fod Agern; altsaa 2 pro Cento af Toppens Taxt i cubik Maal.

Efter Hennerts Anmærkning kan man sikkert regne, at en Bög paa $2\frac{1}{2}$ Favn med Top og alt (Favnen $1\frac{1}{2}$ Al. lang) 108

Rhinlanske cubik Fod, bærer 3 Danske Skiepper Bog eller Bøg-Olden. Paa hver cubik Fod Bøgetop maae regnes 20 Lod Bog-Olden.

25000 Favne Bøgeskovs Taxt give 7407 Kubik-Fod Bøgeskovs Toptræ, som naar der er god Olden, bærer 3731 Tdr. Bogolden, hvoraf 1146 Sviin kan feedes i 70 Dage.

Under en Rödbög, som var i Fred, er bleven samlet $2\frac{1}{2}$ dansk Skieppe Bogolden; Træet var med Top og alt paa $2\frac{1}{2}$ Favne å 108 cub. Fod. Hele Bøgetræet forholder sig til sin Top og Grene som 1000 til 298.

Til at feede et Sviin behöves 4 Tdr. $4\frac{1}{2}$ Skp. Olden i 98 Dage efter Geheime-Forstraad Hennerts Bemærkning; naar det Berlinske Maal reduceres til dansk.

Af alle anførte Forst-Data vil jeg da til forestaaende Beregning antage, at en Eeg af middelmaadig Størrelse giver 6 Skpr. Agern; derimod en Bög af Middel-Størrelse giver overhovedet 3 Skpr. Bogolden, og for hver Favn af 1 Al. Længde, Bøgetoppen indeholder, kan regnes 45 Pd. Bogolden, og da 3 Skpr. Bogolden veje 50 Pd., saa udgiör 45 Pd. Bogolden $2\frac{1}{6}$ Skieppe, som er den Bogolden man kan regne for hver Favn Top-Brand-sel, Bögen holder.

Til et Sviins Olden behöves, som forhen meldt, for 98 Dage 4 Tdr. $4\frac{1}{2}$ Skp. Bogolden. Altsaa Bogolden af $12\frac{1}{2}$ Bøgetræ af Middel-Størrelse til hvert Sviin, og fölgelig udfordres til 24 Sviins Bogolden 292 Bøgetræer af Middel-Størrelse, i Giennemsnit hvert til 3 Favne. Derimod kan man for hver 100 subik

Fod Favne-Brændsel, som Eegetoppen kan taxeres til, regne danske cubik Fod Agern, og da 25000 Favne Egeskovs Taxt kan ved fuldkommen Agern-Olden feede 1583 Sviin, maa Eegetræets Top forholde sig til dets Stamme som 34 til 100, og Toppen altsaa er $\frac{34}{100}$ Deel, eller $\frac{17}{50}$ Deel af heele Træer; følgelig maa en Egeskov, taxeret til 25000 Favne, i Toppen holde 6343 Favne, og altsaa feedes af hver 4 Favne Egetop, à 108 cubik Fod, overhovedet et Sviin, og af 96 Favne Eegetop 24 Sviin med Agern; følgelig udfordres Agern af $5\frac{2}{3}$ Egetræe af Middel-Størrelse til et Sviins Fedning og til 24 Sviins Agern-Olden, udkræves 129 Egetræer af Middel-Størrelse, Stykket overhovedet til 3 Favne i Giennemsnit. Man kan da antage, som det sikkerste Maal; at for hver 40 Favne Bøgebrændsel, en god Oldenskov indeholder, kan regnes et fuldt Sviins Fedning af Bogolden i 98 Dage; hvortil altsaa 12 til 13 Bøgetræer, hvis Middelstørrelse i Giennemsnit udgiör 3 Favne, saa ingen holder mindre end 1, og ingen over 5 à 6 Favne Bøgebrænde.

Derimod kan man overhovedet af hver 16 til 20 Favne Brændsel, som en god Egeskov er taxeret til, regne Agern til et fuldt Sviins Fedning i 98 Dage, nemlig af 5 til 6 Egetræer, hvoraf ingen er under en Favne, og ingen over 5 à 6 Favne, naar saaledes Middelstørrelsen af Egetræerne er 3 Favne.

Da det er ved Forsög bekiendt, at 14000 □ Al., eller en geom. Tönde Lands Areal, kan fuldkommen indeholde 200 Favne Brændsel enten af Eege- eller Bøgetræer, naar de har fuld Oldens Alder, og hvert Træ i Giennemsnit kan regnes sil 3

Favne Brænde; saa slutes: at en geom. Tönde Land med fuldkomne Bögetræer overalt vel begroet, kan, naar den bærer vel til af Bogolden, feede 5 Sviin med Bogolden: og altsaa udfordres der til 24 Sviins Olden det Aar, Bögeskoven giver fuld Olden, næsten 5 geom. Tönder Bögeskovs Land, dog med den Forudsætning, at Skoven er freder, men naar den ei har Freed for vilde Dyr, maa dertil lægges $\frac{1}{4}$ Deel, og da udfordres $6\frac{1}{4}$ geom. Tönde Land til 24 Sviins Bogolden; da Bögeskoven giver kun hver 3die Aar fuld Olden, og maaskee kan antages, at den giver $\frac{1}{3}$ Deel af den fulde Olden i hvert af de 2 Aar, saa giver Bögeskoven i Giennemsnit kun $\frac{2}{9}$ Deel af den fulde Olden aarligen og da $\frac{2}{9} : 1 = 6\frac{1}{3} : 11\frac{1}{3}$, saa behöves desaaarsag $11\frac{1}{3}$ geometr. Tönde Land god Bogolden Skov til at give 24 Sviins aarlige fuld Bogolden; og saaledes slutes da: at 11 til 12 geom. Tdr. Land med fuldvoxne Bogolden bærende Bögetræer vil udfordres til at svare aarligen 1 Td. Skovskylds Hartkorn.

Men da det af min statistiske Tabel over Sielland er bekiendr, at til hver Tönde Hartkorn haves overhovedet 8 geom. Tönder Ager og Eng af alle Slags Jorder; men til 1 Tönde Skovskylds Hartkorn efter foregaaende Beregning udfordres 12 geom. Tönder Land; saa vil af denne Beregning slutes en Bekræftelse paa: at da 8 Tdr. Ager og Eng Svarè til 12 Tdr. Skovskyld, saa naar Jordbunden i Giennemsnit ansees eens, udfordres halv anden Gang saa megen Jord til Skovskylds Hartkorn, som til Ager- og Engs Hartkorn; men jo mere Jord der udfordres til det ene af to forskiellige Sorter Hartkorn imod som til det andet, jo ringere maae det ene Slags Hartkorn og være i Forhold til det ander;

Vid. Sel. Skr. VI Deel. I Hefte 1809. U

altsaa overbevises man ved denne Beregning om at Skovskylds Hartkorn, maa forholde sig til Ager- og Engs- Hartkorn i omvendt Forhold af de udfordrende Arealer; altsaa omvendt som 12 til 8, eller 3 : 2, og folgelig 3 Tönder Skovskylds-Hartkorn æqvivalent mod 2 Tönder Ager- og Engs-Hartkorn, forudsar at man skulde have lige saa stor Fordeel af 1 Tönde Hartkorn Skovskylds Jorder, som af en Tönde Ager og Eng, saa blev Fordelen af 12 geom. Tönder Skovland ikke større end af 8 Tönder Ager og Eng; alt under Betingelse, at 1 Td. Skovskylds-Hartkorn var af lige Værdie med 1 Td. Ager og Engs Hartkorn, men naar Værdien af disse tvende forskiellige Sorter Hartkorn ei er eens, saa maa Skovskylds Hartkornet være saa meget ringere, jo mere Areal dertil udfordres af eens Jordbund æqvivalent mod lige Hartkorn af Ager og Eng, da deraf følger, at Indrægren af Skov-Arealer ei er saa fordeelig, som af Ager og Engs Areal; og da Fordelen af 1 Td. Skovskylds Hartkorn \times 12 Tdr. Land, maa nødvendig være lige stor mod Fordelen af 1 Td. Ager og Engs Hartkorn \times 8 Tdr. Land, saa naar Fordelen skal af hver især være lige stor, bliver 1 Td. Skovskylds Hartkorn \times 12 Tdr. = 1 Td. Ager og Engs Hartkorn \times 8; og altsaa ved Division 1 Td. Skovskylds Hartkorn : 1 Td. Ager og Engs Hartkorn = 8 : 12 = 2 : 3. Folgelig 1 Td. Ager- og Engs-Hartkorn = $1\frac{1}{2}$ Td. Skovskylds Hartkorn.

Egeskovene ere i Danmark saa faa og tillige af saa ubetydelig Størrelse, at det ikke er fornödent at giöre lige Beregnings Forsög med Svins Olden af Agern; Jeg anseer det derfor tilstrækkeligt nok, at have ved denne Beregningsmaade beviist, at

det, de Kongel. Skovforordninger har bestemt om Forholdene mellem Skovskylds Hartkorn og Ager- og Engs-Hartkorn, kan endog ved Mathematisk-Oeconomiske-Udregninger forsvares; og sikkert kan Forholden mellem Skovskylds-Hartkorn og Ager- og Engs-Hartkorn ei ansættes ringere end som 2 til 3.

Anmærkning.

De forskellige Tilfælder, der fordre at have et bestemt Forhold mellem Ager-Engs- og Græsnings-Hartkorn og Skovskylds-Hartkorn ere:

a) Naar man skal udstykke eller parcellere en Gaards underliggende Jorder, og samme er ansat saavel for Ager-Engs- og Græsnings-Hartkorn, som for Skovskyld, som atter har to Tilfælder:

a) Naar Skovstrækningen til Gaarden er adskilt fra Gaardens øvrige Jorder, er den, som i Matricul Landmaalings Tiden har været taxeret til Sviins Olden.

b) Naar den Skovstrækning, som i Matricul Landmaalings Tiden har været taxeret til Sviins Olden, nu befindes opdyrket, og ei særskilt kan udvises.

2) Naar Skovs Reitighed skal magelægges med Ager- og Engs- eller Græsnings-Jorder, hvortil da behöves at vide, hvor mange Tönder Skovskyld der bör være equivalent mod 1 Td. Ager- og Engs- eller Græsnings-Hartkorn:

a) Naar hele Skoven, som skal magelægges, er ved Matricul Landmaalingen ei allene ansat for Skovskyld og

taxeret til Sviins Olden, men og til Höveders Græsning; altsaa er ansat baade for Skovskylds-Hartkorn og Græsnings-Hartkorn:

- a) Naar en og samme ejer Skov og Græsning, der skal mageslættes med Ager- og Engs-Hartkorn.
- β) Naar tvende forskellige ere Ejere, den ene af Skoven, den anden af Græsningen, og begge skal tilskiftes sin vedbørlige Andeel af det Hele.

Saa umueligt det er at udfinde ved Beregning, hvor stort Areal der i Giennemsnit kan være beregnet til en Tönde Skovskylds-Hartkorn, ei allene fordi Græsnings-Hartkorn er blandet med Skovskylds Hartkorn, da mange Skove ere taxerte baade til Höveders Græsning og til Sviins Olden, men og af Aarsag: at Skovskylds Hartkorn kan indbegribe meget ulige forskellige Jord-Overflader, alt eftersom Oldenskovene har været enten ung eller gammel Skov, og enten har været begroet med mange eller faa Oldentræer; saa er det dog mueligt, at beregne hvor mange Tönder Skovland, der begroet med Bøgetræer i deres fulde Oldens Alder skulde være istand til overhovedet aarligen at indbringe den Sviins Olden, hvortil Danmarks samtlige Skove have ved Matricul Landmaalingen været taxerte.

Denne Opgaves Oplösning er af megen Vigtighed; særdeles i Hensigt til derved at kunne udfinde hvor stor Jord-Overflade en Bondegaard i det ringeste maatte være pligtig til at anvende paa de Steder, hvor Gaarden var ansat for Skovskyld, men ikke

kunde udvise den Jordstrækning, som i Matricul Landmaalings Tiden dertil var taxeret. Skal en Gaard beholde for bestandig den Frihed at svare Skovskyld af opdyrkede Jorder, som mueligen, naar de bleve efter deres nærværende Beskaffenhed taxerte og beregnede til Ager- og Engs-Hartkorn, vilde komme til at contribuere aarligen mange Fold höiere Skatteskyld, end de nu svare Skovskyld; saa synes det tillige at fordre den uundgaelige Betingelse, at et bestemt Stykke Jordsmon desaaarsag af Gaardens Jorder burde være ene og allene anvendt for bestandig til Skovs Opelskning. Ikke skulde jeg paastaae at en Skovstrækning af lige Störrelse, som i Matricul Landmaalingstiden, om endog samme kunde udvises, skulde være bestemt til Skov, da Skovplanerne i hele Danmark have udi Matricul Landmaalings Tiden været langt større end behöves til aarligen for bestandig at forsyne Landet med fornödent Brændsel; Men allene saa stor en Plan burde anvendes til Skov i Forhold til Gaardens Skovskyld, som ved en rimelig Beregning kan sluttes overenstemmende med hele Danmarks Skovskyld og med de antageligste hidtil bekiendte Forst-Data. Til den Ende, oplöses fölgende Opgave:

At udfinde hvor stort Areal Jordsmon, der i Forhold med hele Danmarks Skov-Matriculsskyld og de antageligste Forst-Data bör beregnes at passe sig til en Tönde Skovskylds-Hartkorn, naar alle de betydeligste Omständigheder, som derpaa have Indflydelse, tages i Betragtning.

Omendskiönt man ikke i Landmaalings Archivet har en virkelig Opsummering af Danmarks hele Skovskylds-Hartkorn,

saa er dog i et trykt dansk Skrift opgivet: at Danmarks hele Skovskyld skal udgiøre 5020 Tönder Skovskylds Hartkorn, hvoraf de 2659 Tdr. ere contribuabel Hartkorn, men de 2361 Tdr. Skovskylds-Hartkorn beregnede under Hovedgaards Tax; og da disse Data ere ved privat Bekiendtskab erhvervede, for Aaret 1744, formodentligen enten fra et Kongelig Renteskriver Contoir, eller og fra Regnskabs Archivet, eller af dets der bevarede aarlige Regnskaber; saa tør jeg derpaa grunde min forehavende Beregning, og maa dermed og lade mig nöie, eftersom det vilde, blive uendelig vidløftigt Arbejde at udfinde denne Sum af de mangfoldige did hørende Protocoller i Landmaalings Archivet: og desuden kan ventes at det summariske Udslag formedelst mange tilfældige Forandringer vil for Aaret 1690 befindes overeenstemmende med den Sum, som vides for Aaret 1744.

Da nu overalt ved Matricul Landmaalingen er regnet 24 Sviins Olden til en Tönde Skovskylds-Hartkorn; saa sluttes, at Danmarks hele Skovskyld udgiör 102,480 Sviins Oldens Taxt. For da des sikrere at kunne oplöse den foresatte Opgave, og have Oplösning for alle muelige Tilfælder af forskiellige, efter Betingelse, antagelige Data, vil jeg oplöse Problemet paa en almindelig Maade.

Sæt Danmarks Skovskylds-Hartkorn = H ; altsaa dens

Sviins Oldens-Taxt, = $24 H$ Sviin, antages at $\frac{1}{n}$ Deel af hele

Skoven er Eegeskov, altsaa $1 - \frac{1}{n}$ eller $\frac{n-1}{n}$ Deel Bö-

geskov. Der Areal Jordsimon, som bör svare til en Tönde Skovskylde-Hartkorn $= x$ Tdr. Land, et Egetræ af middel Störrelse indbringer i et overflödigt Olden-Aar a Tönder Agern. Et Bögetræ af Middelstörrelse, nemlig til 3 Favne Brændsel, indbringer i et godt Bog-Olden-Aar 6 Tdr. Bog: hvert rde Aar havet overflödigt Sviins Olden. Altsaa indbringer et Egetræ af middel Störrelse, overhovedet Aarlig $\frac{a}{x}$ Tdr. Agern, og et Bögetræ overhovedet $\frac{b}{x}$ Tdr. Bog-Olden.

Til et fult Sviins Olden i 98 Dage udfordres e Tdr. Agern, men derimod d Tdr. Bog-Olden.

Middel Taxten af der Brændsel, en Egeskov eller Bögeskov kan taxeres til paa 14000 \square Al. $= f$; Det antal Træer af middel Störrelse til 3 Favne Strykket, som kan staae paa en med Eege- eller Bögetræer vel begroet fuldaldret Skov, ansattes $= g$. Forholdet mellem Toppen og Stammen i Eegen $= 1 : p$ og i Bögen $= 1 : q$; det Antal Favne Træetops Brændsel, som svarer til et Sviins Olden, af Eegen $= h$, af Bögen $= k$; det Antal Aar, Eegen eller Bögen er ufrugtbar til Olden $= s$ og s' . Eegens højeste Alder $= t$, Bögens $= t'$; Den Part af Skovens Olden, som Vildtet fortærer $= \frac{1}{m}$ Deel af det Heele. Da nu $\frac{1}{n}$ Deel af x Antal Tönder Land, der udfordres til 1 Td. Skovskylde-Hartkorn, udgiör Egeskov og $\frac{n-1}{n}$ Deel udgiör Böge-

skov; men et Egetræ overhovedet det ene Aar imod det andet indbringer $\frac{a}{r}$ Tdr. Agern, og et Bøgetræ $\frac{b}{r}$ Tdr.

Olden; men det Antal, g , Træer enten af Eeg eller Bøg (af 3 Favne Brændsel i Durksnit det ene lignet mod hinanden) groe paa 1 Td. Land, saa indbringer (x) Tdr. Land i Agern

og Bog aarligen $\frac{x}{n} \cdot \frac{a}{r} \cdot g + \left(\frac{n-1}{n}\right) \cdot \frac{b}{r} \cdot g \cdot x$ Tönder,

saafremt Vildtet ei fortærer noget af Oldenen, og Træerne i alle Aldere kunde bære; men da vildtet fortærer $\frac{1}{m}$ Deel

af hele Oldenen, saa indbringe x Tdr. Land ikkun $\left(1 \div \frac{1}{m}\right)$.

$\frac{x}{n} \cdot \frac{a}{r} \cdot g + \left(1 \div \frac{1}{m}\right) \cdot \left(\frac{n-1}{n}\right) \cdot \frac{b}{r} \cdot g \cdot x$ Tönder Olden,

og da Træer ansættes ufrugtbare til Olden i (s) Aar og Eegens høieste Alder er t , men Bøgens t' ; saa bær kun

$\frac{t-s}{t}$ Deel af Eegeskoven, og $\frac{t'-s}{t'}$ Deel af Bøgeskoven

Olden; men som kan ei ansees at have betydelig Indflydelse; altsaa indbringe x Tönder Land $\left(1 \div \frac{1}{m}\right)$.

$\frac{x}{n} \cdot \frac{a}{r} \cdot g + \left(1 \div \frac{1}{m}\right) \cdot \left(\frac{n-1}{n}\right) \cdot \frac{b}{r} \cdot g \cdot x$ Tönder Olden.

Da nu til et fuld Sviins Olden udfordres (c) Tdr. Agern i 98 Dage; men af Bogolden i lige Tid $(2 c)$ og det

skal feedes med $\frac{1}{n}$ Deel Agern og $\frac{n-1}{n}$ Deel Bog. Naar

da hele Olden af Eege- og Bøgeskov lignes paa hvert Sviin

især, saa udfordres til et Sviins Olden $\frac{c}{n} + \frac{2c}{n} (n \div 1)$ Tön-

de Olden; altsaa til 24ve Sviin, som (x) Tdr. Land, eller 1 Td. Skovskylds Hartkorn skal kunne feede, udfordres aarligen

$\left[\frac{c}{n} + \frac{2c}{n} (n \div 1) \right] \times 24$ Tdr. Olden; og da (x) Tdr.

Land, som udfordres af Skovplan til en Tönde Hartkorns Skovskyld, skal være tilstrækkelig til 24 Stykker Sviins aar-

lige Olden; saa bliver $\left(1 \div \frac{1}{m} \right) \cdot \frac{x}{n} \cdot \frac{a}{r} \cdot g + \left(1 \div \frac{1}{m} \right) \cdot$

$\left(\frac{n-1}{n} \right) \cdot \frac{b}{r} \cdot g \cdot x = \left[\frac{c}{n} + \frac{2c}{n} \cdot (n-1) \right] \times 24$, og

$\frac{a x}{n r} \cdot g \div \frac{a x}{m n r} \cdot g + \frac{(n \div 1) b}{n r} \cdot g \cdot x \div \frac{(n \div 1) b}{m n r} \cdot g \cdot x =$

$\frac{24 c}{n} + 48 c \div \frac{48 c}{n} \cdot x = \left[\frac{24 c}{n} + 48 c \div \frac{48 c}{n} \right] \cdot \left[\frac{a g}{n r} \div \right.$

$\left. \frac{a g}{m n r} + \frac{(n \div 1) b g}{n r} \div \frac{(n \div 1) b g}{m n r} \right]$.

2den Oplösning.

Sæt, som forhen benævnt, Skovens Brændsels-Taxt pr. Tönde Land ligestor med f , nemlig af stor Skov og ikke Under-
Vid. Sel. Skr. VI Del. I Hæfte 1809. X

skov; saa da Forholder mellem Top og Stamme i Eegen, som forhen nævnt er $= 1:p$; altsaa Forholder mellem Top og hele Træet $= 1:1+p$, og Forholder mellem Top og Stammen i Bøgetræet $= 1:q$. Følgelig mellem dets Top og hele Træet $= 1:1+q$; saa bliver Trætoppens Brændsels Taxt i Eegen $=$

$$\frac{1}{1+p} \cdot f \text{ for hver geom. Tønde Land, eller } 14000 \square \text{ Al. men}$$

i Bögen $= \frac{1}{1+q} \cdot f$, og da (h) Favne Egebrændsel af Egetop,

svarer til 1 Sviins Olden, men h Favne af Bøgetop til 1 Sviins

Olden; saa er $h:1 = \frac{1}{1+p} f: \frac{f}{h+hp}$ og $k:1 = \frac{1}{1+q} f:$

$\frac{f}{k+kq}$; men da $\frac{1}{n}$ Deel af Skovstrækningen, som giver Sviins

Olden, er Eegeskov, og $\frac{n-1}{n}$ Deel er Bøgeskov, saa bliver

af den Skovstrækning x , som udførdres til en Tønde Skovskylds

Hartkorn $\frac{x}{n}$ Tdr. Land Eegeskov og $\left(\frac{n-1}{n}\right)x$ Tønder Bøge-

skov, og den Olden, som $\frac{x}{n}$ Eegeskovs Land indbringer, bliver

$= \frac{x}{n} \cdot \frac{f}{h+hp}$; og som $\left(\frac{n-1}{n}\right)x$ Tdr. Bøgeskovs Land ind-

bringer, bliver $= \frac{(n-1)x}{n} \cdot \frac{f}{k+kq}$; og altsaa indbringer x

$$\text{Tdr. Land aarlig Svins Olden} = \frac{fx}{hn + hnp} + \frac{fx}{k + kq} \div$$

$$\frac{fx}{kn + knq} = \left(\frac{1}{hn + hnp} + \frac{1}{k + kq} \div \frac{1}{kn + knq} \right) \cdot fx$$

Dog under den Betingelse, at Skovens Brændsels Favnetaxt (f) for en Tönde Land ei tages højere, end at der tillige bliver Plads til de Træer, som staae i Opvæxt, men som formedelst deres unge Alder ei endnu kan bære Olden, og det i den Proportion, som der befindes mellem den Alder et Træ skal have, naar det allerførst kan bære Olden, og den Alder, det i det høieste bør staae, før det bør borthugges.

Ligeledes indbegribes tillige den Betingelse, at Skoven er fredet og ei udsat for at Vildtet skal tage Deel i Oldenen; men dersom $\frac{1}{m}$ Deel af Oldenen fortæres af Vildtet, saa maa $\frac{1}{m}$ Deel

$$\text{fradrages fra } \left(\frac{1}{hn + hnp} + \frac{1}{k + kq} \div \frac{1}{kn + knq} \right) \cdot fx, \text{ ef-}$$

tersom den Part af heele Sviins Olden paa x Tönder Land forsvinder; og da bliver det Antal Sviin, der kan faae tilstrækkelig

$$\text{Agern- og Bog-Olden paa } x \text{ Tönder Land} = \left(1 \div \frac{1}{m} \right) \times$$

$$\left(\frac{1}{hn + hnp} + \frac{1}{k + kq} \div \frac{1}{kn + knq} \right) \cdot fx, \text{ eftersom den}$$

Part af hele Sviins Olden [paa x Tönder Land forsvinder, og da bliver det Antal Sviin, der kan faae tilstrækkelig Agern- og Bog-

Olden paa x Tønder Land $= \left(1 \div \frac{1}{m}\right) \times \left(\frac{1}{h n + h n p} + \frac{1}{k + k q} \div \frac{1}{k n + k n q}\right) \cdot f x = \left(\frac{1}{h n + h n p} + \frac{1}{k + k q} \div \frac{1}{k n + k n q}\right) \cdot \left(\frac{m \div 1}{m}\right) \cdot f x$. Men da det Antal Sviins Older skal være lige stort med det Antal 24, som en Tønde Skovskylds Hartkorn er matriculeret for, saa følger: at $\left(\frac{1}{h n + h n p} + \frac{1}{k + k q} \div \frac{1}{k n + k n q}\right) \cdot \left(\frac{m \div 1}{m}\right) \cdot f x = 24$, og følgelig naar sættes $\frac{1}{h n + h n p} + \frac{1}{k + k q} \div \frac{1}{k n + k n q} = P$, bliver $P \cdot \left(\frac{m \div 1}{m}\right) f x = 24$ og $x = \frac{24 m}{f P (m \div 1)}$.

Af bekjendte Forst-Forsög og Erfaringer vides efter de sikreste Udregninger:

At $a = \frac{3}{4}$ Td. Agern; $b = \frac{1}{3}$ Td. Bogolden; $c = 2\frac{1}{4}$ Td. Agern; $d = 4\frac{1}{2}$ Td. Bogolden i 98 Dage. $g = 26\frac{2}{3}$ o: $33\frac{1}{3}$ eller $66\frac{2}{3}$

Stkr.; $n = 100$; $\frac{1}{n} = \frac{1}{100}$; $\frac{n-1}{n} = \frac{99}{100}$; $\frac{1}{m} = \frac{1}{4}$ eller

$m = 4$; $r = 3$ eller 6 ; $\frac{1}{r} = \frac{1}{3}$ eller $\frac{1}{6}$; $t = 300$; $t' =$

200 ; $s = 50$; $h = 6$ Favne af $1\frac{1}{2}$ Alens Længde; $k = 12$

Favne; $\frac{1}{p} = 0.34$; $\frac{1}{p} = 0.298$, $f = 80$ eller 100 eller 200 Favne af 1 Alens Længde.

Jeg vil alene tilføie følgende Tal-Exempel til den 2den Op-
løsning, som den Fineste.

$$x = \frac{24 m}{(m \div 1) f \times \left[\frac{1}{h n + h n p} + \frac{1}{k + k q} \div \frac{1}{k n + k n q} \right]} \text{ altsaa:}$$

$$x = \frac{96.}{3.100 \times \left[\frac{1}{600 + 600 \cdot \frac{100}{34}} + \frac{1}{12 + 12 \times \frac{1000}{298}} \div \frac{1}{1200 + 1200 \times \frac{1000}{298}} \right]}$$

$$x = \frac{96.}{300 \cdot \left[\frac{1}{2364.7058} + \frac{1}{52.2684} \div \frac{1}{5226.8456} \right]} \text{ Altsaa er:}$$

$$x = \frac{96.}{(0.000423 + 0.019132 \div 0.000191) \times 300} \text{ Altsaa:}$$

$$x = \frac{96.}{(0.019746) \times 300} = \frac{96.}{5.9238} \text{ og}$$

$$x = 16 \frac{41}{200} \text{ geometriske Tønder Land.}$$

Og følgerigen, naar Skoven er freedet for vilde Dyr, bli-
ver $x = 12\frac{1}{2}$ Td. Land, saa at man kan med en temmelig Sik-
kerhed regne: at 1 Tønde Skovskylds Hartkorn udkræver 12 ge-
ometriske Tønder Lands Skovplan.

Naar ved Opgaven ellers allene spørges om, hvor mange Tönder Land der udfordres til 1 Td. Skovskylds Hartkorn af en gammel Bögeskov, som er fredet, hvori ingen Eege ere, saaledes som den ved Taxation befindes, da vil Udslaget endnu blive mindre, og Oplösningen simplere.

Naar man med Hennert antager, at hver Bög til omtrent 3 Favne Brændsel (af 1 Alens Længde) bær i gode Olden-Aar 3 Skiepper Bog; altsaa i giennemsnit aarlig 1 Skieppe, naar Olden bærer kun til hvert 3die Aar, og ansætter en fuldaldrende Bögeskov, hvoraf intet Træ er under 90 Aar, at indeholde paa 1 geom Tönde Land 200de Favne Brændsel, hvert Træ i Giennemsnit til 3 Favne; saa kan sikkert aarligen regnes 200 Skpr. Bogolden af slig en geometr. Tönde Land, à 14000 □ Al.; men da et fuld Sviins Olden i 98 Dage udkræver 36 Skpr. Bog, saa kan paa 1 Tönde Bögeskovs Land af bemeldte Taxt feedes $5\frac{2}{3}$ Sviin; og altsaa udfordres til 24 Sviins aarlige Olden, eller til 1 Td. Skovskylds Hartkorn $4\frac{2}{3}$ geom. Tdr. Land, eller i det höieste 5 Tönder. Saa man sikker kan antage, at af den bedste Bogolden-Skov af 1ste Classe udfordres i det höieste 5 Tdr. Land til 1 Td. Skovskylds Hartkorn, naar Skoven har Fred for vilde Dyr, eller og 6 Tdr. Land, naar Skoven ei er indfreedet og frie for Vildt. Men naar man betænkter, at al Underskov, som staar omkring eller imellem hvert stort Bögetræ, gaaer ind med i Beregningen ved Skovens Taxation til Sviins Olden; saa bliver det Skov-Areal, som svarer til 1 Td. Skovskylds Olden, endnu langt større end det virkeligen burde være.

Paa en anden Maade betragtet, kan for hver Bög af omtrent 3 Favne Brændsel, eller som aarligen overhovedet kan give 1 Skp. Bogolden, regnes 200 □ Al. gandske tabt samt al Fordeel af Græsning og Underskov, og saaledes tabes da 4 Skpr. Land, for hvert Sviins Olden, som ikke kan indbringe anden Afgrøde end Svinets Feedning; altsaa tabes det Areal 4×24 Skpr. eller 12 geom. Tönder Land for hver Tönde Skovskylds-Hartkorn, og Indtægten aarligen af disse 12 Tönder Land, er da ene og allene 24 Sviins Fedning. Men da, efter Pastor Trojels Bemærkning, et fuldkommen Sviin kan feedes med 4 Tdr. Kartoffler, saa om jeg vil kunne ansee denne Feedning ligesaa fordeelagtig som med $4\frac{1}{2}$ Td. Bogolden, hvilken Forskiel da vel ei kan blive saa betydelig, at den kan give nogen Usikkerhed i Beregnings Følgen, og man ansætter den laveste Priis paa 1 Tönde Kartoffler til 4 Mkr., eller 8 Skl. Skieppen, som den en Tid har kostet, bliver Fordelen af 12 Tdr. Bögeskovs Land, eller af dens aarlige Indtægt at beregne til $16 \text{ Mkr.} \times 24 = 64 \text{ Rdlr.}$, og saaledes den aarlige Indtægt i Olden af 1 Td. Skovskylds Hartkorn 64 Rdlr., og altsaa den aarlige Indtægt af hver geometr. Tönde Bögeskovs Land $5\frac{1}{2}$ Rigsdaler; og da til 1 Tönde Ager- og Engs Hartkorn i Sielland overhovedet haves 8 Tdr. Land af alle Sorter Jord Ager og Eng; saa vil neppe kunne regnes höiere Indtægt af de 8te Tdr. Land Ager og Eng end af de 12 Tdr. Bögeskovs Areal.

Men da Bögen i $\frac{1}{4}$ af sin Alder giver ingen Olden, og Vildtet ödelægger $\frac{1}{4}$ Deel, saa bliver dog den virkelige aarlige Olden-Indtægt af enhver geometrisk Tönde Bögeskovs Areal i gien-

nemsnit kun det halve, nemlig: $2\frac{2}{3}$ Rdlr., og af 1 Tönde Skov-
skylds Hartkorn 32 Rdlr. aarlig.

Man slutte da heraf: at de freedede store Oldenskovne maa
allene i Sviins Olden kunne indbringe en betydelig aarlig Fordeel,
naar de paa rigtig Maade blive benyttede.